

Nr 259

Av herr Nilsson i Tvärålund, om tillgodoseende av vissa kommuners behov av skatteintäkter vid avskaffande av den allmänna fastighetsskatten.

När riksdagen 1953 fattade beslut om sänkning av repartitionstalet från 5 till 4 utsades att det var ett steg mot avskaffande av fastighetsskatten. Den har år från år visat sig få allt mindre betydelse för kommunernas skatteunderlag. Ett undantag härifrån utgör dock kommuner med kraftverksanläggningar och stora bolags- och kronoskogar. Mot bakgrunden av ovan nämnd näringsstruktur i vissa kommuner får man se 1950 års skattesakkunnigas uttalande år 1953: »Det måste anses som ett kommunens berättigade intresse att kommunen från de värdeobjekt, som fastigheterna utgöra, erhåller ett visst bidrag till kommunernas gemensamma utgifter. Det kan inte anses tillfredsställande, om kommunen skulle gå miste om skatt från mycket värdefulla fastigheter, vilket skulle kunna inträffa, om fastighetsbeskattningen avskaffades.» Departementschefen uttalade i anledning av 1953 års beslut om sänkning av repartitionstalet bl. a. sålunda: »Enligt min mening bör man om någon tid och sedan verkningarna av de nyss omnämnda reformerna kan konstateras verkställa en förnyad utredning rörande fastighetsbeskattningen.»

Frågan har nu aktualiserats genom att ett förslag om en ytterligare sänkning av repartitionstalet har ställts i utsikt. Den skattegaranti, som fastighetsskatten utgör, skulle genom en sådan åtgärd kraftigt minska skatteunderlaget i vissa kommuner, för vilka den hittills varit ett livsvillkor. Mestadels är det här fråga om glesbygder med redan nu lågt skatteunderlag, hög utdebitering och vikande befolkningsunderlag. Flertalet av här berörda kommuner kommer under överskådlig framtid att vara starkt beroende av andra inkomstkällor än inkomstskatt. Den åtgärd som av många hittills varit närmast påtänkt i händelse av fastighetsskattens borttagande är en skatteutjämning via statskassan. Även om en sådan skulle någorlunda tillfredsställande ersätta det kommunala inkomstbortfallet, inger denna ordning principiella betänkligheter därigenom att kommunens självstyrelse knappast undgår att bli lidande på dess starka ekonomiska beroende av staten.

En annan sida av problemet är att en skatteutjämning för här berörda kommuner måste på grund av ett så utformat skattesystem betraktas som

skattebidrag. Huvudparten av allas våra gemensamma naturrikedomar hämtas från de områden av vårt land, som detta främst berör. De skulle för framtiden i ännu högre grad än nu bli bidragsmottagare från andra landsändar, där naturrikedomarna utnyttjas och förädlas. Råvarukommunerna skulle därför på grund av beskattningens ensidighet i fråga om skatteunderlag bli oförskyllt fattiga. Flerstädes i vårt land är skatt från inkomsttagare kommunens stora inkomstkälla, men för råvarukommunerna, där inkomsttagarna är få, måste »råvaran» beskattas — hittills genom fastighetskatten — för att uppnå erforderligt skatteunderlag. I detta avseende har dessa områden resurser att vara självförsörjande om bara skattelagstiftningen anpassas efter rådande förhållanden.

Eftersom här berörda problem huvudsakligen förekommer där fastighetsägaren är juridisk person eller mantalsskriven i annan kommun, borde en lagstiftning kunna åstadkommas, som skulle skydda vissa kommuners skattebortfall vid en utveckling mot avskaffande av allmän fastighetskatt.

Inte minst på grund av den snabba takt, vari utbyggnaden av vattenkraften f. n. bedrives, påkallar denna fråga en snar lösning. Dessutom torde de erfarenheter, som vunnits sedan denna fråga senast var föremål för beslut i riksdagen, motivera att problemet blir föremål för en skyndsamt utredning.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen må hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsamt utredning för att med beaktande av i motionen framförda synpunkter tillgodose de i motionen berörda kommunernas behov av erforderliga skatteintäkter.

Stockholm den 25 januari 1957

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund
